

Z OBSAHU	Požehnaný Kříží, kéž vždycky záříš v zemích Evropy! Benedikt XVI. ve Španělsku	04
	Na křesťany v Iráku se zapomíná. O návštěvě biskupa Václava Malého v Iráku	06
	Slovo Páně trvá navěky. O nové exhortaci Verbum Domini	09
	Poutníci si zazpívali z plných plic. Rozhovor s Jiřím Kubem	12

TRADICE OTCŮ

Ze spisu »Proslogion« od svatého biskupa Anselma (1033–1109)

Nuže, človíčku, ustaň na chvíli od své práce, vzdal se trochu od myšlenek, které ti nepopřávají klidu. Odhod' nyní starosti, které tě tíží, a nech stranou své namáhavé činnosti. Uvolni se trochu pro Boha a na chvílku v něm spočiň.

Vejdi do pokojíka své duše a odstraň odtud vše kromě Boha a toho, co ti napomáhá jej hledat. Zavři dveře – a hledej ho. Mé srdce, řekni nyní, celé mé srdce, řekni Bohu: Hledám tvou tvář, Pane, hledám tvou tvář. [...]

Co má dělat, nejvyšší Bože, co má dělat daleko od tebe žijící vyhnanec? Dychtí tě spatřit, ale tvoje tvář je od něho příliš daleko. Touží se k tobě přiblížit, ale tvůj příbytek je nedostupný. Touží tě nalézt, ale nezná tvé místo. Snaží se tě hledat, ale nezná tvou tvář.

Pane, jsi můj Bůh, jsi můj Pán, a nikdy jsem tě neviděl. Učinil jsi mě, obnovil jsi mě, dal jsi mi vše, co je ve mně dobrého, a dosud jsem tě nepoznal. Byl jsem přece stvořen, abych tě viděl, a dosud jsem nedosáhl toho, pro co jsem byl stvořen.

Jak dlouho ještě, Pane? Jak dlouho ještě budeš na nás zapomínat, Pane? Jak dlouho ještě budeš odvracet od nás svou tvář? Kdy na nás shlédneš a vyslyšíš nás? Kdy osvítiš náš zrak a ukážeš nám svou tvář? Kdy nám znovu dáš sebe?

Shlédni na nás, Pane, vyslyš a osvět' nás. Zjev se nám. Vrat' nám sebe, aby nám bylo dobře; bez tebe je nám tak zle! Slituj se nad naším velkým úsilím o tebe, protože bez tebe nic nezmůžeme.

Pouč' mě, jak tě mám hledat a zjev se hledajícímu. Nemohu tě hledat, nenaučíš-li mě tomu, ani tě nalézt, nezjevíš-li se. Kéž tě hledám svou touhou, kéž po tobě toužím hledáním; kéž tě naleznu svou láskou, kéž tě miluji nalézáním.

Kaple Maranatha ve Valle de Bravo, Mexiko. Foto: Wikimedia Commons, Jorge Noriega Sevilla

Marana tha

*Přijď, Pane Ježíši, přijď do naší noci,
do této propastné noci,
neproniknutelné noci,
a do tohoto mlčení světa,
kde ani bratr nepozná tvář bratra,
tak hustá je ta tma,
ale pouze tento hlas,
ten jediný hlas je slyšet:
Pane, přijď, přijď, přijď!*

Nastal advent, začíná liturgický rok, zatímco ten občanský dohasíná. A právě toto je jakési podobenství života, který se rozsévá do samé smrti. Invokace, jež pečeti knihu očekávání, Apokalypsu; ono opakované *Přijď, Pane Ježíši*, (nová verze starobylé aramejské stělné modlitby *Maran atha*, kterou cituje svatý Pavel) tvoří základ této strofy z *Balady naděje* od P. Davida M. Turola. Příznačný je horizont, do něhož jsme ponořeni. Vyjádří ho dva obrazy nepřítomnos-

ti. Na jedné straně nepřítomnost světla: je noc, „naše“, propastná, dlouhá, neproniknutelná, utvořená z husté tmy. Na druhé straně je to mlčení, jež je nepřítomností slova, dialogu. Bez světla a bez hlasu člověk nedokáže poznat bratra, který je vedle něho; nejvýš se s ním srazí, ale nesetká se s ním. A tu invokace rozetne onu temnou prázdnotu: *Pane, přijď, přijď, přijď!* – Potřebujeme transcendentní světlo i slovo, které nám dokážou ukázat tvář druhého a ukážou nám cestu, po níž se máme vydat a objevit smysl uprostřed těchto „hnízd termitů, řetězů, dolomitských mrakodrapů, vytí sirén, strážní hlídajících brány a lesů komínů“, jak říkal ještě básník Turola. Příchod Krista – advent – má právě tento cíl: zvednout pohřební roušku temnoty a smrti a zalít světlem práci, myšlení a lásku člověka.

P. Josef Koláček SJ

Foto: www.visitadelpapa2010.org

Křesťanům hrozí úplné vyhnání ze zemí prvotních církví

Pokud se situace křesťanů na Blízkém východě od základu nezlepší, hrozí jim úplné vyhnání. Může dojít k vyhnání z regionů, ve kterých byla Církev přítomna od svých počátků. Toto naléhavé varování spojené s výzvou k solidaritě s pronásledovanými bratry a sestrami ve víře v zemích, jako je Irák, Egypt, Pákistán či Libanon, zaznělo na konci října na tiskové konferenci ve Vídni. Konference v hlavním městě Rakouska proběhla v souvislosti s ukončením mimořádné synody o Blízkém východě v Římě.

Vídeňský pomocný biskup Franz Scharl, syrsko-pravoslavný biskup Emmanuel Aydin, ředitel KOO Heinz Hödl a mluvčí *Pro Oriente* paní Pia de Simony se shodli na tom, že východní církve potřebují více spolupráce a upřímných partnerů pro dialog s islámem.

Zástupce CSI Elmar Kuhn podložil rychle rostoucí exodus východních křesťanů statistikou: na Blízkém východě poklesl podíl křesťanů v celkovém počtu obyvatel v minulém století z 20 procent na 2 procenta, v Libanonu ze 60 procent na třetinu, v Turecku z pětiny na méně než 1 procento. Na synodě zaznělo, že za 50 let by zejména v muslimských zemích nemuseli být už žádní křesťané.

De Simony poukázala na to, že ze 100 lidí ve světě pronásledovaných pro víru je 75 křesťanů. A v 50 státech – většinou islámských – probíhá úplná „válka“ proti křesťanským menšinám.

Kath.net

Evropo, nesmíš zapomenout na své křesťanské kořeny, nesmíš zapomenout na Boha!

Ve dnech 6. a 7. listopadu 2010 podnikl Svatý otec Benedikt XVI. svou 18. mezinárodní a 12. evropskou cestu. V sobotu 6. listopadu při příležitosti jubilejního roku svatého Jakuba navštívil španělské poutní místo Santiago de Compostela a v neděli 7. listopadu v Barceloně posvětil chrám *La Sagrada Família* (Svaté rodiny) architekta Antonia Gaudího.

P. Federico Lombardi SJ, vedoucí tiskového střediska Svatého stolce a ředitel Radia Vatikán, o papežově návštěvě ve Španělsku řekl:

„Věřím, že to byla sice krátká, ale velmi intenzivní cesta. Svatý otec pronesl důležitá poselství, především o prvenství Boha. Bůh je skutečně hlavní prioritou pontifikátu tohoto papeže. Poutník, který putuje do Santiaga, se chce setkat s Bohem. Evropa nesmí na Boha zapomenout. Benedikt XVI. navázal na výzvu Jana Pavla II.: *Evropo, nesmíš zapomenout na své křesťanské kořeny, nesmíš zapomenout na Boha!*

V Barceloně vedl vskutku mimořádnou slavnost posvěcení kostela *Sagrada Família*, který pokračuje ve velké tradici středověkých katedrál. V nich se setkává pravda a krása; umění pomáhá víře vyjádřit se, pomáhá věřící společnosti navázat vztah k Bohu a slavit eucharistii. Myslím si, že pro papeže, který je velkým teologem a liturgikem, bylo velkou radostí, že předsedal této slavnosti. Také přítomnost královského páru dodala oslavě zvláštní význam a celá křesťanská tradice a kultura Španělska tak ožila.

Benedikt XVI. také hodně mluvil o rodině. Toto téma bylo jádrem jeho kázání, protože kostel *Sagrada Família* je zasvěcen Svaté rodině, ale také proto, že rodina představuje podstatu poselství papeže Benedikta XVI. Podle něj má rodina rozhodující význam pro zdravou společnost, pro přijetí života a růst osobnosti.

Na závěr cesty jsme také prožili návštěvu v institutu *Nen Déu* pro nemocné a potřebné děti. Zde jsme viděli posláni lásky. Není křesťanského života bez praktikované lásky. Ta má velký význam pro každou papežskou návštěvu, jako tomu bylo i tentokrát.

Návštěva sice trvala jen dva dny, ale přesto byla přednesena řada významných poselství tohoto pontifikátu pro Církev v dnešním světě.“

TS ČBK

Kard. Schönborn k explozi násilí muslimského extrémismu v Iráku

Kardinál Schönborn žádá od islámských představitelů jasné odsouzení protikřesťanského násilí. Vídeňský arcibiskup to prohlásil na podzimním zasedání Rakouské biskupské konference, které se konalo ve dnech 15. až 18. listopadu v opatství Heiligenkreuz. Na pořadu jednání byly aktuální problémy, jimž čelí společnosti, církve a státy; jedním z bodů jednání bylo i téma pronásledování křesťanů na Blízkém východě.

Kardinál Schönborn vyzval rakouskou vládu, aby urychleně reagovala „podobně jako Francie a Itálie“ a přijímala oběti protikřesťanského násilí. Islámským předákům adresoval kardinál výzvu: „Očekávám od představitelů islámu jednoznačné prohlášení o neslučitelnosti násilí s koránem a s náboženstvím.“

Ra Vat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Svatý otec vyhlásil modlitební vigílii za počatý lidský život. Přidejte se!

V sobotu 27. listopadu 2010 zahájí Svátý otec Benedikt XVI. v bazilice svatého Petra v Římě slavnostní modlitební vigílii za každý nenarozený lidský život. Papež vyzývá celou církev, aby se k této modlitbě připojila, prosí biskupy, aby podobné oslavy zorganizovali v národních církvích, a aby se do modlitební vigílie zapojily farnosti, náboženské komunity, sdružení a hnutí.

Biskupové ČR tuto aktivitu přivítali. Konference biskupů Čech, Moravy a Slezska již zařadila slavnost do liturgického kalendáře a připravila doporučené materiály pro potřeby kněží při přípravě na tuto významnou událost. Je vhodné, aby se věřící zapojili ve svých farnostech a iniciativně nabídli svým kněžím pomoc při jejím uspořádání.

Součástí vigílie v bazilice svatého Petra bude i eucharistická adorace s důvěrným Pánem za to, že se cele dal světu, za Jeho Vtělení, které dává každému lidskému životu pravý smysl a důstojnost. Během modliteb se bude v kostelích po celém světě prosit o ochranu každé lidské bytosti, povolání k životu.

„Budeme prosit Pána, aby svou milostí a světlem obrátil lidská srdce, a zároveň tak světu nabídneme vynikající svědectví o kultuře života a lásky,“ píše prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, kardinál Antonia Canizares Llovera v dopise, který o nové vigílii informuje biskupy celého světa.

Své zapojení do modlitební vigílie můžete potvrdit také tím, že se svým podpisem připojíte k dopisu, který Svatému otci pošle pro-life organizace *Human Life International*. V dopise, který má nyní i českou jazykovou mutaci, se píše: „S radostí se 27. listopadu 2010, na začátku adventu, spolu s vámi a celou katolickou církví spojíme v modlitbě za nenarozený život.“ Podpis můžete připojit na adrese <http://www.yes-for-benedict.net>.

RC, RaVat

Asia Bibi věří v Ježíše Krista. Proto má zemřít.

V Pákistánu ve státě Punjab byla v neděli 7. listopadu odsouzena k trestu smrti Asia Bibi, 45letá křesťanka, matka pěti dětí. Důvodem je její odpověď, již před více než rokem reagovala na výzvu svých kolegyn při práci na poli, aby opustila křesťanskou víru a přešla na islám. Asia Bibi odpověděla: „Věřím v Ježíše, Božího Syna, který zemřel, aby všechny lidi vysvobodil z hříchu a smrti. Co udělal pro lidi Mohamed?“ Podobná otázka by mohla napadnout každého. V Koránu odpověď není a také muslimky vyzývající Asiu ke konverzi na islám nebyly schopny odpovědět. Nejprve tedy ženu a její dcery, které pracovaly spolu s ní, na místě zbily, takže musela zasáhnout přivolaná policie, která ženu uvěznila. Žena pak byla obviněna z údajného rouhání podle nechvalně známého pákistánského zákona. Za připomenutí stojí, že islám neklade rovnítko mezi Mohamedem a Bohem, a že tedy ve vztahu k údajnému prorokovi nemůže být řeč o žádném rouhání. Mohamedova lidská důstojnost nebyla odpovědí pákistánské křesťanky rovněž nikterak dotčena. Pákistánský zákon o rouhání se však takovými podružnostmi nezabývá. Svědectví jediné osoby totiž stačí k odsouzení. Matka pěti dětí Asia Bibi je ve vězení od června roku 2009 a nyní čeká na definitivní verdikt nejvyššího soudu, k němuž se odvolali její příbuzní.

Tento poslední případ aplikace pákistánského zákona o rouhání vyvolal velký pohyb i na mezinárodní scéně. O propuštění paní Bibi požádal Svátý otec Benedikt XVI., projevy solidarity a žádosti o její osvobození přicházejí z různých částí Evropy a také od pákistánských muslimů. Vládní úřady v Pákistánu byly zahlceny několika desítkami tisíc mailů a pákistánská komise *Justitia et Pax* při arcibiskupství v Lahore sebrala již 75 tisíc podpisů pod petici s žádostí o zrušení zákona o rouhání.

Žádost o osvobození paní Bibi lze zasílat na adresu: publicmail@president.gov.pk. Možný text žádosti najdete na webu Radio Vaticana nebo Res Claritatis.

RC, RaVat

SLOVO KNĚZE

Oslavili jsme Ježíše Krista – Krále králů. Že je králem, ohlašoval trojjazyčný nápis přibitý nad jeho trním korunovanou hlavou. Že jeho království není z tohoto světa, dosvědčuje sám Pán před Pilátem a také ten lepší z lotrů, když prosí: „Ježíši, vzpomeň si na mne, až přijdeš se svým královstvím.“ Pánovo království je již od okamžiku Vtělení mezi námi přítomno a stále roste. Ne všichni o něm ví a ne každý je aktuálně jeho členem. Co je však jisté, je skutečnost, že všichni jsou pozváni. Pán neprolil na kříži svou drahocennou Krev jen za své přátele a za ty, kdo se pro něj rozhodnou. On se z lásky vydal za všechny. Obět' jeho lidského života má sílu vykoupit všechny hříchy všech lidí všech dob, protože je to zároveň obět' Božího Syna soupodstatného s Otcem a Duchem Svatým.

Člověk se otevírá Pánu vírou. Ve víře vyslovená pokorná prosba stahuje do lidského nitra ovoce Kristovy oběti. Láskou odpovídáme na Kristovu Lásku. A křtem dokonáváme naše duchovní spojení s Pánem a stáváme se viditelnými členy jeho království – všeobecné Církve. My se znovu rodíme pro Něho a On ožívá v nás.

Kristus, náš Král, nás vede i doprovází. Tyto dny nás přivádí k novému Adventu, na počátek církevního roku. Můžeme opět a hlouběji prožívat tajemství jeho života a tak ještě více rozvíjet své přátelství s Ním. Aby se i další lidé mohli s Pánem setkat a zachytit jeho lásku, je třeba Boží milosti a našeho svědectví – slovem i životem. Nový rok po boku Krále je tak pro nás zároveň výzvou, abychom nešetřili sil a byli horliví při hlásání radostné zprávy o novém životě v Kristu. Jak je to právě dnes důležité, ukazuje Svátý otec Benedikt XVI. ustanovením Papežské rady pro novou evangelizaci a též stanovením tématu nejbližší biskupské synody: Nová evangelizace pro předávání křesťanské víry. Kéž Kristovo království i našim přispěním roste.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

POŽEHNANÝ KŘÍŽI, KÉŽ VŽDYCKY ZÁŘÍŠ V ZEMÍCH EVROPY!

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Španělska

Návštěva Benedikta XVI. ve Španělsku se nesla v duchu témat: víra, umění, rodina a Evropa. Nabízíme vám alespoň některé úryvky z papežových promluv.

Dialog mezi uměním a vírou je vepsán do nejhlubší podstaty víry

Při tiskové konferenci na palubě letadla Svatý otec mimo jiné poukázal na důležitost vztahu mezi vírou a uměním, který považuje za stejně důležitý jako vztah mezi vírou a rozumem:

„Církev bývala po staletí matkou umění, velkou pokladnicí umění, hudby, malby, výtvarného umění a architektury, jež se rodily z víry Církve. Dnes došlo k určité distanci, která škodí umění i víře. Umění, které by ztratilo kořen transcendence, by nevedlo k Bohu a stalo by se polovičatým. Víra, která by měla umění pouze v minulosti, nebyla by už vírou přítomnosti. Dnes je zapotřebí vyjadřovat víru znovu jako pravdu, která je neustále přítomna. Dialog či setkání mezi uměním a vírou jsou vepsány do nejhlubší podstaty víry, musíme učinit vše proto, aby se i dnes víra vyjadřovala autentickým uměním, jako u Gaudího, v kontinuitě a novosti, aby umění neztratilo kontakt s vírou.“

Víra se musí neustále obnovovat a odpovídat na výzvy laickosti

Na dotaz po důvodech ustanovení papežské rady pro novou evangelizaci Svatý otec odpověděl:

„Tuto papežskou radu jsem ustanovil s ohledem na celý svět, protože novost myšlení, těžkost přemýšlet v kategoriích Písma a teologie je všeobecná. Soustředěna je však přirozeně v západním světě s jeho světskostí a laickostí. Víra musí neustále usilovat o obnovu, aby byla vírou dneška a odpovídala na výzvy laickosti. Každá z velkých západních zemí prožívá tento problém různě: Měl jsem například možnost navštívit Francii, Českou republiku, Velkou Británii, kde všude se vysky-

tuje tento problém způsobem specifickým pro daný národ a jeho dějiny. A platí to ve značné míře také pro Španělsko.

Španělsko bylo vždycky také originální zemí víry. Pomysleme na obrodu katolicismu v novověku, která nastala především díky Španělsku např. postavami jako svatý Ignác z Loyoly, svatá Terezie z Avily a svatý Jan od Kříže, kteří katolicismus definitivně obnovili, zformovali fyziognomii moderního katolicismu. Je však stejně tak pravdou, že ve Španělsku vznikla také laickost, antiklerikalismus, silný i agresivní sekularismus, jak bylo patrné ve 30. letech 20. století. K této disputaci, k tomuto střetnutí mezi vírou a moderností, v němž jsou obě strany velice čilé, dochází ve Španělsku také dnes. Pro budoucnost víry a setkání – nikoli střetnutí, ale setkání – mezi vírou a laickostí má ústřední postavení právě španělská kultura. V tomto smyslu jsem tedy při ustanovení zmíněné papežské rady měl na mysli velké západní země, ale zejména také Španělsko.“

Musíme stavět na autentické pravdě o člověku

V promluvě během uvítacího ceremoniálu papež mimo jiné řekl:

„Podobně jako Boží služebník Jan Pavel II., který z Compostely vyzval Starý kontinent k novému rozkvětu jeho křesťanských kořenů, chtěl bych i já povzbudit Španělsko a Evropu k tomu, aby stavěly svou přítomnost a plánovaly budoucnost na autentické pravdě o člověku, na svobodě, která tuto pravdu respektuje a nikdy ji nezraňuje, a na spravedlnosti pro všechny, počínaje těmi nejchudšími a nejbezmocnějšími. Tedy budovat Španělsko a Evropu, které se nestarají pouze o materiální potřeby lidí, ale také o morální, sociální, duchovní a náboženské potřeby, proto-

že všechny tvoří autentické požadavky jedineho člověka, a jen tak účinně, celistvě a plodně přispívají k jeho dobru.“

Mezi pravdou a svobodou existuje úzký a nepostradatelný vztah

V promluvě při návštěvě katedrály v Santiagu de Compostela Svatý otec zdůraznil vztah mezi pravdou a svobodou:

„Mezi pravdou a svobodou existuje úzký a nepostradatelný vztah. Poctivé hledání pravdy a touha po ní je podmínkou autentické svobody. Jednu bez druhé nelze žít. Církev, která chce ze všech svých sil sloužit lidské osobě a její důstojnosti, je ve službě obou, pravdy i svobody. Nemůže se jich zříci, protože jde o lidskou bytost, protože ji pobízí láska k člověku, ‚jedinému tvorů na zemi, kterého Bůh chtěl pro něho samého‘ (*Gaudium et spes*, 24), protože bez této touhy po pravdě, spravedlnosti a svobodě by člověk ztratil sebe sama.“

Bůh je počátkem našeho bytí, zdrojem i cílem naší svobody

Při mši svaté na náměstí Obradoiro v Santiagu de Compostela se papež ve své homilii zamýšlel nad přínosem Církve v Evropě:

„Jako posel evangelia, které Petr i Jakub podepsali vlastní krví, bych odtud rád pohlédl na celou Evropu, která chodívala na pouť do Compostely. Jaké jsou její největší potřeby, obavy a naděje? Co je specifický a základní přínos Církve této Evropě, která v posledním půlstoletí prošla cestou nových změn a projektů? Její přínos se soustředí na tuto prostou a rozhodující skutečnost: Bůh existuje a právě On nám dal život. Pouze On je absolutní, věrná a neměnná láska, nekonečný cíl, který vyzařuje z každého dobra, pravdy a podivuhodných krás tohoto světa; po-

divuhodných, ale pro srdce člověka nepostačujících. Svatá Terezie od Ježíše to dobře pochopila, když řekla: ‚Stačí pouze Bůh.‘ Tragédií je, že se v Evropě zejména během 19. století ujalo a rozšířilo přesvědčení, že Bůh je protivníkem člověka a nepřitelem jeho svobody. To mělo zastínit pravou biblickou víru v Boha, který poslal na svět svého Syna Ježíše Krista, aby nikdo nezahynul a všichni měli život věčný (srov. Jan 3,16). V souvislosti s pohanstvím, podle něhož Bůh člověku závidí a pohrdá jím, svatopisec neochvějně uvádí: jak by mohl Bůh všechno stvořit, kdyby to nemiloval, On, který ve své nekonečné plnosti nic nepotřebuje? (srov. Mdr 11, 24–26). Jak by se mohl zjevit lidem, kdyby je nechtěl chránit? Bůh je počátkem našeho bytí a základem i vrcholem naší svobody, nikoli jejím protivníkem. Jak by si smrtelný člověk mohl zakládat sám na sobě a jak by se hříšník mohl smířit se sebou samým? Jak je možné, že nastalo veřejné mlčení o první a podstatné realitě lidského života? Jak může být to, co je v něm nejvíce rozhodující, uzamčeno pouze do nitra nebo odsunuto do přítomnosti? My lidé nemůžeme žít ve tmě a nevidět světlo slunce. Jak je potom možné, že se upírá Bohu – slunci inteligence, moci vůle a magnetu našich srdcí – právo předkládat toto světlo, které rozhání každou temnotu? Proto je nezbytné, aby se Bůh opět vrátil a radostně zazníval pod nebesy Evropy; aby toto posvátné slovo nikdy nebylo hlášáno nadarmo; aby nebylo znetvořováno a nesloužilo účelům, které mu nejsou vlastní. Je třeba, aby bylo vyslovováno posvátně. Je nezbytné, abychom je tak vnímali v každodenním životě, v pracovním tichu, v bratrské lásce a těžkostech, které s sebou nese čas.“

Nelze se klanět Bohu a nechránit člověka, jeho dítě

Na závěr téže promluvy vyzdvihl papež význam kříže:

„Nepřestávejte si brát poučení od tohoto Krista na křížovatkách cest a života. Bůh nám v něm vychází vstříc jako přítel, otec a průvodce. Požehnaný Kříž, kéž vždycky záříš v zemích Evropy! Dovolte mu, aby odtud hlásal slávu člověka, který vnímá, že je ohrožena jeho

Mše svatá v Sagrada Familia. Foto: pbs.org/Christophe Simon/AFP/Getty Images

Je nezbytné, aby se Bůh opět vrátil a radostně zazníval pod nebesy Evropy.

důstojnost, když je zbavován svých hodnot a původního bohatství, když jsou ti nejslabší a nejchudší odsouváni na okraj společnosti či na smrt. Nelze se klanět Bohu a nechránit člověka, jeho dítě. Nelze si sloužit člověkem a neptat se, kdo je jeho Otec, a na tuto otázku neodpovídat. Evropa přírodních věd a technologií, Evropa civilizace a kultury musí být zároveň Evropou otevřenou pro transcendentno a bratrství s ostatními kontinenty, pro živého a pravého Boha, počínaje živým a pravým člověkem. Toto chce Církev přinášet Evropě: pečovat o Boha a starat se o člověka, přitom vycházet z porozumění, které nám o nich nabízí Ježíš Kristus.“

Velkorysá a nerozlučná láska muže a ženy je pravým rámcem a základem lidského života

Při mši svaté v kostele Sagrada Familia hovořil papež také o významu rodiny:

„Podnět k postavení tohoto kostela přišel ze Sdružení přátel svatého Josefa, kteří jej chtěli zasvětit Svaté rodině z Nazareta. Domov tvořený Ježíšem, Marií a Josefem je od nepaměti pova-

žován za školu lásky, modlitby a práce. Stoupenci kostela chtěli světu ukázat lásku, práci a službu prožívané před Bohem tak, jak je žila Svatá rodina z Nazareta. Životní podmínky se hluboce změnily a s nimi došlo k obrovskému technickému, sociálnímu a kulturnímu pokroku. Tento pokrok nás nemůže uspokojit. Spolu s ním se musí neustále rozvíjet morální pokrok, jako je pozornost vůči rodině, její ochrana a pomoc, protože velkorysá a nerozlučná láska muže a ženy je opravdovým rámcem a základem lidského života při jeho zrodu, narození, růstu a přirozeném skonu. Pouze tam, kde existují láska a věrnost, rodí se a trvá pravá svoboda. Proto Církev volá po odpovídajících ekonomických a sociálních opatřeních, aby žena mohla najít své plné uplatnění doma i v práci, aby muž a žena, kteří vstoupí do manželství a vytvoří rodinu, měli rozhodnou podporu ze strany státu, aby se život dětí chránil od okamžiku jejich početí jako posvátný a nedotknutelný, aby byla v úctě porodnost, aby byla docněna a podporována na právní, sociální a legislativní rovině. Církev se proto staví proti jakékoli formě popírání lidského života a podporuje to, co odpovídá přirozenému řádu v oblasti instituce rodiny.“

Zpracováno podle TS ČBK a RaVat. Tam jsou také k dispozici texty všech papežových promluv.

NA KŘEŠŤANY V IRÁKU SE ZAPOMÍNÁ

O návštěvě biskupa Václava Malého v Iráku

Když biskup Václav Malý poměrně složitě plánoval svoji osobní neoficiální návštěvu křesťanů v Iráku, netušil, že jeho pobyt mezi nimi připadne na dny, kdy islamističtí teroristé přemění mši svatou v bagdádské syrokatolické katedrále v krvavou lázeň.

„Na křesťany se zapomíná,“ upozornil biskup Malý nemnoho novinářů, kteří se dostavili na tiskovou konferenci do jednoho ze salonků Arcibiskupského paláce. Bylo však potěšující, že z většiny zastupovali hlavní veřejnoprávní stanice – Českou televizi nebo stanici Radiožurnál Českého rozhlasu. Podle Václava Malého, předsedy rady *Iustitia et pax* při České biskupské konferenci, si média všimají boje hlavních mocenských sil v Iráku – sunnitských a šiitských muslimů, ale opomíjejí křesťanskou menšinu, protože nemá velký politický vliv.

„Atentát je jen špičkou ledovce...“

Cesta biskupa Václava Malého byla neoficiální. Jak uvedl, zaměřil především za obyčejnými lidmi, mezi křesťanské rodiny, a hovořil se stovkami z nich. Iráčtí křesťané považují invazi amerických a britských jednotek jednoznačně za chybu. Podle nich spojenci neodhadli složitě a choulostivé poměry v multi-etnické irácké společnosti, rozrůzněné také nábožensky. I z toho důvodu je nyní po uvolnění poměrů bezpečnostní situace v zemi katastrofální. Arabizace Iráku za Saddáma Husajna byla prý hrozná, ale současnou násilnou islamizaci považují tamní křesťané za mnohem horší. Situaci komplikuje i to, že část ozbrojených složek sympatizuje s teroristy, kteří vyzývají k tomu, aby byl Irák od křesťanů vyčištěn. Je příznačné, že katedrála, v níž se v pátek 31. října masakr odehrál (navíc až po předcházejícím útoku na sousední tržnici!), leží mezi dvěma checkpointy, kontrolními stanovišti. Přepadení katolického chrámu s více než stovkou lidí zpočátku nepřimělo jejich posádky k žádné aktivitě.

Je to právě tvrdá islamizace doprovázená výhrůžkami, únosy, násilnými

prepadeními a vraždami, kvůli které se milionová křesťanská menšina od roku 2003 scvrkla na asi 300 tisíc lidí. Biskup Malý se setkal také se dvěma rodinami, které se právě po nedávném bagdádském atentátu rozhodly k odchodu ze země. Přitom se jedná o jednu z nejstarobylejších křesťanských populací vůbec. Rychle však mizí v diasporách.

Podle biskupa Malého panuje největší napětí v hlavním městě Bagdádu a na jihu v Basře, na severu pak v Mosulu, kde je z 30 kostelů většina už zavřených. Mnohé křesťanské rodiny hledají nový domov

v klidnějším Kurdistanu, jemuž centrální vláda toleruje značnou nezávislost (ostatně jí ani nic jiného nezbyvá).

Byznys, kolektivní vina a staré struktury

Také biskup Malý se domnívá, že USA neodhadly poměry v zemi. Upozornil na to, že zatímco se západní média dívají na celou problematiku pouze mocensky a politicky, většina Iráčanů vnímá věc v odlišném světle. Muslimové totiž chápou invazi především jako vstup křesťanů do muslimské země. A tak nejsnadněší terč pomsty pro ně představovaly místní bezbranné křesťanské komunity, jejichž kořeny sahají až do 2. století. Iráčtí křesťané totiž nemají na rozdíl od ostatních náboženských skupin milice – ozbrojené složky. Ne, že by je nemohli mít jako třeba v Libanonu, ale nechťejí je.

Asi se díváme tomuto přenosu viny z nábožensky indiferentních západních mocností na křesťanské menšiny v muslimských zemích. Je to tím, že na Blízkém východě je uvažování, a to i u křesťanů, jiné – na jednotlivce se tam nenahlíží jako na zcela autonomní jednotku, ale každý člověk je definován ponejvíce svou příslušností k etniku, k náboženské obci, a proto i vinu a zodpovědnost tam často pojmají kolektivně. Ostatně v iráckých církvích počítají své členy na rodiny, nikoliv na jednotlivce.

Navzdory tomu, že iráčtí křesťané svoji domobranu nemají a zdůrazňují svoji touhu žít pokojně, a dokonce odzuzují invazi západních vojsk, muslimové je vnímají jako kolaboranty, jako „pátou kolonu“ Američanů. K takovým věcem jsou však západní média slepá.

Křesťané v Iráku nechápou, že se země euro-atlantického prostoru tolik otevírájí muslimům, a varují je před problémy

„Přicházím těm lidem podat ruku a říci jim: já o vás vím, já s vámi soucítím, nejste zapomenuti. Sám jsem před rokem 1989 zažil tuto solidaritu. Cítím morální povinnost a lidskou slušnost to oplácet.“ (Mons. Václav Malý)

Basreliéf Panny Marie v bagdádské katedrále poškozený střepinami. Foto: 4.bp.blogspot.com

budoucího soužití s nimi. Podle nich se však v Evropě a v USA myslí především na ekonomický profit, na ropu, na obchod se zbraněmi, ale na ně, na irácké křesťany, se zapomíná, protože v mocenské hře posaddámovské politiky nepředstavují významnou sílu. A Západu se jejich choulstivá situace prostě nehodí „do krámu“. Ostatně iráckou ekonomiku získaly po pádu husajnovského režimu do rukou „staré struktury“ – lidé, kteří zahodili legitimaci vládnoucí strany BAAS. To je pro násince poměrně srozumitelná situace.

Kolovrátek imámů a evangelikální slon v porcelánu

A jak si stojí v Iráku mezináboženský dialog? Mohl by pomoci zlepšit situaci? Při snaze o mezináboženský dialog narážejí iráckí křesťané, kteří znají i Korán, na neznalost Bible u svých muslimských protějšků. Imámové na disputace nejsou připraveni a prý jen opakují fráze z Koránu.

Přesto se křesťanství v zemi šíří. Starají se o to američtí evangelikální kazatelé. Ale jejich spontánní styl, odlišná protestantská teologie a důraz na vypjaté emoce jsou křesťanům z církví s apoštolskými kořeny a katolickou teologií vzdálené. Ohniví kazatelé se svým biblickým fundamentalismem neberou na jejich starobylé tradice ohled. (Lze říci, že evangelikální protestanti považují katolíky za pověrečné modláře, kteří jsou podle nich od skutečného biblického křesťanství, a tím i od věčné spásy přinejmenším hodně vzdáleni; ostatně proto se je také snaží „zachránit“, podobně jako v katolické Jižní Americe nebo na pravoslavné Rusi.) Není také tak obtížné představit si, jak neblaze tito letniční misionáři vstupují do vztahů mezi místními křesťany a muslimy, kteří ovšem mají křesťany v jednom pytli. Stín z nekompromisního stylu amerických evangelikálů tak v očích muslimů padá opět na jejich křesťanské sousedy. Svízelné situaci křesťanů ovšem neprospívá, že ačkoliv jsou jednotlivé církve „živé“, není mezi nimi velká spolupráce, i když se nyní už snaží setkávat alespoň jejich představitelé.

Mizející elita

Iráckí křesťané odcházejí zpravidla do zemí, kde mají početnější diasporu,

Zapalování svíček za oběti masakru v bagdádské katedrále. Foto: CSMonitor.com/Khalid Mohammed/AP

„Říkal jsem jim: Vy jste pro nás důležití jako křesťané, kteří snesete strach, kteří unesete tuto depresi, kteří opravdu svědčíte, že vaše víra je hluboká. A kteří navzdory tomu utrpení dovedete říci: my se nevzdáme.“
(Mons.Václav Malý)

a v nich často nějaké příbuzné – do Spojených států, Kanady, některých evropských zemí, ale i do Austrálie. Mnoho jich však také končí v uprchlických táborech v Sýrii a Jordánsku, v lepším případě u příbuzných, pokud je tam mají. Situaci „vnitřních“ běženců, kteří nalézají útočiště na iráckém severu v bezpečnějším Kurdistanu, pak komplikuje jejich rostoucí chudoba, navzdory tomu, že křesťané představují vrstvu, ve které neexistuje negramotnost a lidé často mají vyšší kvalifikaci a zastávají nezřídka vysoké profesní profese. Příčinou chudnutí bývá kromě opuštění majetku, nebo jeho rozprodání pod cenou i časté vydírání, ale také nezaměstnanost. Některé rodiny se vrací do míst, odkud byly vypuzeny při Husajnově arabizaci v 60. a 70. le-

tech, ale pole a farmy, o které přišly, jsou v naprosté většině v jiných rukou, a tudíž nedostupné, a restituce jsou v nedohlednu. Biskup Malý byl proto překvapen početnou výstavbou kostelů a pastoračních center v Kurdistanu, které tam staví křesťanské komunity rostoucí v důsledku vnitřní emigrace.

Co potřebují pronásledovaní iráckí křesťané

Mons. Václav Malý tlumočil naléhavou prosbu iráckých křesťanů, aby nebyli zapomenuti. „Říkali mi: Pro nás nejsou důležité zbraně, ropa, ale to, abychom mohli žít s ostatními v klidu,“ řekl biskup Malý. Chce také nabídnout kontakty, které v Iráku navázal, humanitárním organizacím. Hlavní smysl své návštěvy však vidí v osobním setkání s našimi krvavě pronásledovanými bratry a sestrami. „Přijíždím s prázdnými rukama,“ omlouval se jim pražský biskup, že nepřináší praktickou pomoc. „My nechceme peníze, my chceme lidské srdce,“ odpovídali mu.

Ondřej Vaněček

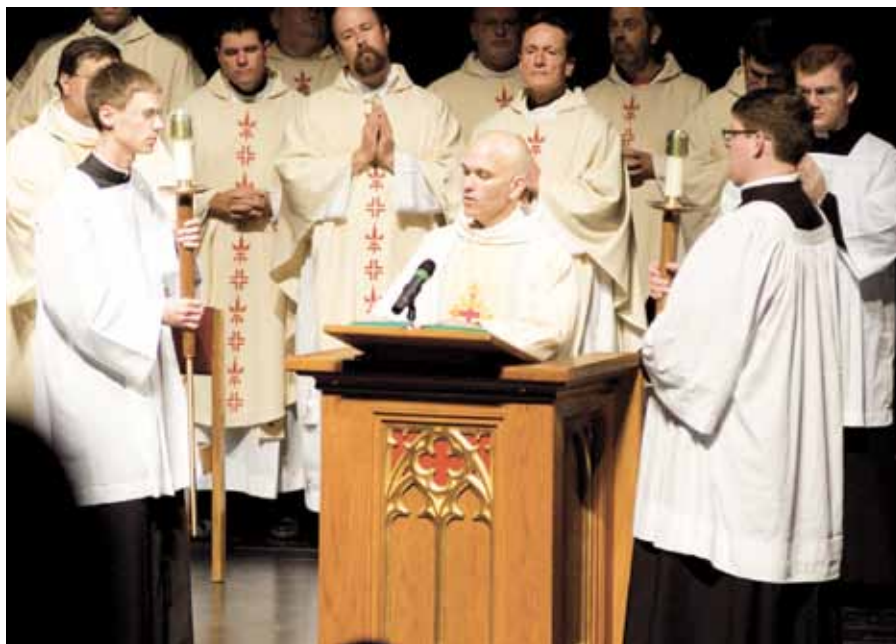
Zdroj některých citací: Dvacet minut Radiožurnálu

Mgr. Ondřej Vaněček, publicista a grafik

NÁBOŽENSTVÍ SLOVA, NE KNIHY

Benedikt XVI. zveřejnil apoštolskou exhortaci o Slovu Božím

Předčítání evangelia. Foto: Flickr, stlyouth

Když jsem před lety začínal v Bruselu studovat teologii, mezi prvními věcmi, které jsem musel udělat, byl nákup, nebo spíš výběr francouzské Bible: Jeruzalémská nebo ekumenická (TOB). O radu jsem požádal jednoho profesora: jeruzalémský překlad je pěknější a TOB je věrnější. Kup si TOB. Francouzština není tvůj mateřský jazyk, zaskřípání v textu ti tedy nebude vadit. Však víš, že když se lidé prou o slova, není místo pro poezii. Koupil jsem tedy TOB a byl jsem s ním v podstatě spokojený. Až do chvíle, kdy jsme na semináři probírali 12. kapitulu Apokalypsy. V poznámkách k této kapitole jsem se dozvěděl, že postavu rodící Ženy, v slunci oděné, s měsícem pod nohama... v žádném případě, ani v přeneseném smyslu nelze vztahovat na Matku Kristovu. Zvláštní shodou okolností bylo právě 13. května. Jan Pavel II. byl ve Fatimě, v liturgii se četla 12. kapitola Apokalypsy a papež o ní kázal. O kom mluvil, není těžké uhodnout.

Ve čtvrtek 11. listopadu zveřejnil Benedikt XVI. postsynodální apoštolskou exhortaci o Slovu Božím. *Verbum Domini*

je dokument velmi obšírný. Dotýká se v podstatě všeho, co nějak souvisí s Písmem svatým. Jednomu problému však věnuje zvláštní pozornost, totiž rostoucí vzdálenosti mezi vědeckou exegezí a vírou Církve. Tedy přesně tomu, s čím jsem se setkal v poznámkách k Apokalypse. Na jedné straně vědecký názor, ba dokonce jistota: „nelze“, a na straně druhé víra Církve, skutečnost, že Slovo Boží o apokalyptické Ženě žije v Církvi jako obraz Marii. Papež této otázce věnuje celou kapitolu. Ujišťuje, že Církev si vědecké, tedy literárně historické interpretace velmi váží, protože texty mají samozřejmě své dějiny a literární šat a jedním z jejich autorů je konkrétní člověk. Na druhé straně ovšem vědecká interpretace nepostačí, protože tu máme co do činění s živým Slovem živého Boha, a ne s mrtvou knihou minulosti. Papež je přesvědčen, že takto jednostranná interpretace je nejen neúplná, ale jednoduše falešná a nebezpečná. Slouží za příklad tomu, jak vyloučit Boha z života a z dějin a všechno převést na lidského jmenovatele.

To, o čem jsem napsal, je jen jedním z mnoha problémů, jichž se dokument dotýká. Je totiž opravdu velmi rozsáhlý a do jisté míry opodstatňuje katolické *mea culpa* v rozhovorech s pravoslavnými. Jak známo, v poslední době s nimi debatujeme o Petrově primátu a o kolegialitě. My jsme zachovali primát, oni kolegialitu. Oni uvažují o tom, jak by mohli přijmout primát, my o tom, jak se naučit kolegialitě, neboť, jak přiznal kardinál Kasper, který donedávna vedl ekumenický úřad ve Vatikánu, máme v této oblasti značné rezervy. Pohlížíme-li na exhortaci *Verbum Domini*, těžko mu nedat za pravdu. Dokument, ačkoliv podepsaný papežem, je plodem kolegiality. Vznikl po Synodě biskupů, která proběhla před dvěma lety ve Vatikánu. Je tedy slepencem různých postulátů, závěrů a úvah, které na synodě zazněly. Proto je až příliš dlouhý a poměrně nesourodý. Trochu jako již připomenutý TOB („když se lidé prou o slova, není místo na poezii“). Kdyby Benedikt XVI. napsal exhortaci sám, z hlavy, a nezaobíral se kolegialitou, byla by nejméně o polovinu kratší a četla by se rozhodně lépe. Nedá se nic dělat, kolegialitě se teprve učíme. Při této příležitosti můžeme alespoň ocenit výhody primátu.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

Písmo svaté je živým Božím slovem určeným Církvi, nikoli mrtvou knihou z minulosti k potřebám vědeckých kruhů.

SLOVO PÁNĚ TRVÁ NAVĚKY

Nástin obsahu nové exhortace Verbum Domini

Ve čtvrtek 11. listopadu 2010 byla zveřejněna apoštolská exhortace *Verbum Domini* o Božím slovu v životě a poslání Církve. Je shrnutím plodů biskupské synody, která se na toto téma konala před dvěma roky. Nabízíme vám stručný přehled jejího obsahu.

Máme zřejmě ještě v živé paměti XII. generální shromáždění synody biskupů na téma „Boží slovo v životě a poslání Církve“. Probíhalo před dvěma roky v Římě téměř celý říjen. Běžná světská média této události nevěnovala příliš pozornosti. A tak v tichosti, která připomíná růst hořčičného semínka, se v dílně Ducha Svatého den za dnem stávalo stále zřejmějším, jaké budou priority Církve v následujících letech. Papež Benedikt XVI. v těch týdnech vedle svých ohlášených projevů a homilií překvapivě vstoupil do diskuse i nečekaným spontánním příspěvkem, který mohl být následně bez větších úprav vytištěn na prvních stránkách prestižního periodika *Civiltà cattolica*. Na posynodální apoštolskou exhortaci, ve které papež obvykle předává Církvi plody jednání synody, jsme čekali neobvykle dlouho. Někteří z odborných kruhů vtipně poznamenali, že jsme ji vyhlíželi jako druhý příchod Syna člověka. Přišla a její obsah stojí skutečně za to.

Bůh mluví a zasahuje do dějin ve prospěch člověka

Co je smyslem dokumentu s názvem *Verbum Domini* o rozsahu asi dvou set stránek? Především ukázat Církvi, která se dnes může v množství rozmanitých požadavků, úkolů a zájmů doslova ztrácet, prioritu jejího života a poslání: „znovu otevřít dnešnímu člověku přístup k Bohu, k Bohu, který mluví a sdílí nám svou lásku, abychom měli život v hojnosti (srov. Jan 10,10)“ (2).

Papež podtrhuje skutečnost, že „Bůh mluví a zasahuje do dějin ve prospěch člověka a jeho celkové spásy“. Boží slovo „se nestaví proti člověku, neumrtvuje jeho autentické touhy, ale osvěcuje, a tak je očišťuje a přivádí k naplnění. Jak je pro

naši dobu důležité, aby objevila, že jen Bůh odpovídá na žízeň, kterou má každý člověk v srdci!“ (23). Benedikt XVI. upozorňuje na to, že se v naší době, zejména na Západě, „rozšířila idea, že Bůh stojí mimo život a problémy lidí a že jeho přítomnost může být dokonce ohrožením autonomie člověka.“ Proto má pastýřská služba Církve za úkol „předkládat Boží slovo v jeho způsobilosti být v dialogu s problémy, kterým musí člověk v každodenním životě čelit“ (23). Věřící tedy mají být „vychováni k tomu, aby poznávali, že kořen hříchu je v neposlušnosti Pánova slova, a aby v Ježíši, Božím Slově, přijali odpuštění, které nás otvírá pro spásu“ (26).

Jak je pro naši dobu důležité, aby objevila, že jen Bůh odpovídá na žízeň, kterou má každý člověk v srdci!

Začátek Janova evangelia, Evangeliář z Lindisfarne (7. nebo 8. stol.). Foto: Wikipedia

První část: Verbum Dei

Dokument, jehož vnitřní struktura vychází z Prologu Janova evangelia, je uspořádán do třech kapitol. V první s názvem „Slovo Boží“ se s námi papež dělí o svůj hluboký, ale svěží vhled do tajemství Boží mluvy, která má základ v trojičném životě a sděluje nám obsah Božího srdce. Obsáhlá teologie Božího slova má prvořadě důsledky pro naše porozumění Bibli a jejímu správnému vyučování. Aby se podle požadavku II. vatikánského koncilu Písmo svaté stalo „jakoby duší veškeré teologie“, je naléhavě potřeba řídit se nejen pravidly historicko-kritického bádání, ale vzít vážně v úvahu také teologické hledisko biblických textů. Jen když se bude přihlížet k obsahu a jednotě celého Písma, k živé tradici Církve a analogii víry (*Dei verbum*, 12), bude možné číst a vykládat Písmo v Duchu Svatém, v kterém bylo napsáno.

Benedikt XVI. upozorňuje na nebezpečí, že pokud se nebude užívat hermeneutiky víry, „nastoupí na její místo nutně *sekularizovaná hermeneutika*, pozitivistická, jejímž základním klíčem je přesvědčení, že Božské v lidských dějinách není přítomno“ (35). Neexistuje neutrální přístup k Písmu svatému, a to ani pro akademické instituce. Bibli nelze rozumět bez víry. Na podporu tohoto tvrzení uvádí papežova exhortace slova svatého Bonaventury, podle nichž nelze dojít pochopení Bible, pokud člověk napřed nemá „vlitou víru v Krista, která je lampou, bránou a také základem celého Písma“ (*Breviloquium*, Prolog). Svatý Jeroným varuje před individualistickým čtením svatých Písem. Tento velký milovník Knihy knih potvrzuje, že „církevní rozměr biblické interpretace není požadavek ukládaný zvnějšku; tato kniha je vskutku hlas putujícího Božího lidu a jen ve víře tohoto

lidu jsme tak říkající ve správném naladě- ní pro porozumění Písma svatého. Auten- tická interpretace Bible musí být vždycky v souladu s vírou katolické církve“ (30).

Dokument dále vyzdvihuje vnitřní vztah biblického poselství k lidské racio- nalitě. A v neposlední řadě varuje před radikálním dualismem, který by chtěl na jedné straně upírat tzv. vědecké exe- gezi duchovní rozměr a na straně druhé prosazovat spiritualizující chápání Bib- le bez ohledu na seriózní poznatky sou- časné biblistiky. Naše porozumění Písmu by zůstalo neúplné bez evangelia žitého mnoha světci, jak napsal svatý Řehoř Ve- liký: *viva lectio est vita bonorum* (= život dobrých je živá četba, tj. Písma) (48).

Druhá část: Verbum in Ecclesia

Druhá část exhortace pojednává o Božím slově v Církvi. Jestliže Církev jako taková byla synodními otci nazvána domem Bo- žího slova, pak o liturgii můžeme s Konci- lem právem říct, že je v tomto domě pro- střeným stolem. Důraz se klade na svá- tostnou složku Božího slova, které samo- zřejmě nemá konkurovat svátostnému rázu Eucharistie ve specifickém smyslu. Ve světle starobylé tradice se spíš máme naučit vnímat, že obojí je hluboce propo- jeno. Nejlépe to opět vysvětlí papežem ci- tovaná slova svatého Jeronýma: „A když říká: *Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev* (Jan 6,53), třebaže se těmito slo- vy může chápat také [eucharistické] Ta- jemství, nicméně tělem Kristovým a jeho krví je vpravdě slovo Písma, Boží učení. Když přistupujeme k [eucharistickému] Tajemství a upadne nám drobeček, cítíme se zatraceni. A když posloucháme Slo- vo Boží a do uší je nám vléváno Boží slo- vo a Kristovo tělo a jeho krev a my při tom myslíme na něco jiného, do jak velikého nebezpečí tu upadáme?“ (56).

V exhortaci pak zaznívají také četné praktické podněty. „Je třeba se vyhnout obecným a abstraktním homiliím, kte- ré zakrývají prostotu Božího slova, jakož i zbytečným odbočováním, u kterých hro- zí, že budou přitahovat pozornost na ka- zatele, a ne na evangelní poselství. Věřícím musí být jasné, že kazateli leží na srdci, aby jim ukázal Krista, který musí být stře- dem každé homilie“ (59). Ale také každý lektor z řad laiků – muž nebo žena – musí

ke svému úkolu přistupovat s náležitým vědomím velikosti služby, kterou koná. Svátosti i svátostiny jsou ve své podstatě Boží slovo, kterým Pán působí to, co říká. Denní modlitba Církve je plně biblickou modlitbou. K účinnému naslouchání Bo- žího hlasu patří ticho, mlčení, které je tře- ba v liturgii i v osobním duchovním životě přísně střežit jako cenný poklad.

Matka Slova a Matka radosti. Illuminovaný rukopis ze 14. stol. Foto: special.lib.gla.ac.uk

Radost z nalezeného pokla- du Božího slova se završuje dělením se o něj.

Biblické slovo chce denně vydatně ži- vit služebníky Církve, zasvěcené osoby a každého pokřtěného. Božím slovem má v budoucnu ožít život manželů a rodin, nová duchovní povolání, katecheze mlá- deže. Papež nezůstává u obecných výzev, ale vybízí ke konkrétním krokům. Před- kládá stručný, ale výstižný návod, jak ko- nat meditativní čtení (*lectio divina*), po- ukazuje na biblický ráz modlitby růžence a Andělského pozdravení.

Třetí část: Verbum mundo

Boží slovo však nemůže zůstat jen v domě Církve. Musí se vydat na cesty a křižovatky tohoto světa. Proto má pa- pežův dokument ještě třetí kapitolu s ná- zvem „Slovo pro svět“. Ono má jít pře-evším k chudým, ke kterým Písmo proje- vuje zvláštní náklonnost a lásku. „První, kdo mají právo na zvěstování evangelia, jsou právě chudí, kteří potřebují nejen chleba, ale také slova života“ (107). Cír-

kev vyzývá k tomu, aby Boží slovo kromě klasických cest procházelo i novodobý- mi informačními dálnicemi, na kterých může být osloveno mnoho mladých. Jen se nesmí zapomenout na to, že virtuál- ní formy komunikace mají přivést člo- věka k bezprostřednímu osobnímu se- tkání s druhým člověkem a Bohem. Mi- mořádné nároky jsou kladeny na kvalifi- kovanou biblickou přípravu na školách a univerzitách. Boží slovo má být světlem též na poli náboženského, společenského a kulturního dialogu a chce inspirovat umělce. Je hybnou silou úsilí o spravedl- nost. Učí o světě jako o Božím stvoření, a tak kultivuje světové ekologické cítění.

Boží slovo, pramen pravé radosti

Rámcem papežovy exhortace je motiv ra- dosti. Ono janovské „aby naše radost byla úplná“ (1 Jan 1,4) zaznívá v úvodu i v zá- věru. Radost z nalezeného pokladu Boží- ho slova se završuje dělením se o něj. Pro- to Benedikt XVI. opakuje důrazně četné výzvy svých předchůdců k misii. Synodní otcové konstatovali, že mnoho lidí je dnes „pokřtěno, ale ne dostatečně evangelizo- váno“ (96). Církev se nemůže omezovat na „udržovací“ pastorační tým, kdo Kris- tovo evangelium už znají. Je třeba hlásat výslovně Krista ve všech prostředích, a to i za cenu pronásledování (95).

Ztělesněním učedníka pozorného vůči Božím slovu je Panna Maria, „Ma- tka Slova a Matka radosti“, jak ji portré- tuje především Lukášovo evangelium. Jí platí Ježíšovo „blahoslavení, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho“ (Lk 11,28). Toto blahoslavenství není osobní privile- gium, ale cesta k následování. Exhortace končí Ježíšovým ujištěním: „Ano, přijdu brzy!“, a voláním nevěsty Církve: „Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22,20).

Jaroslav Brož

(Mezitimulky redakce)

Český překlad exhortace je k dispozici na www.radiovaticana.cz v rubrice Svatý otec – encykliky, exhortace.

P. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L., kanovník Kolegiát- ní kapituly Všech svatých na Pražském hradě, ve- doucí katedry biblických věd KTF UK

JAK UDRŽET KŘEŠŤANSKÉ HODNOTY V NAŠÍ DOMÁCÍ POLITICE?

Vzkaz mladých křesťanských demokratů KDU-ČSL

Cílem Mladých křesťanských demokratů je prosazování křesťanských a konzervativních hodnot ve veřejném životě. Na svém celostátním sjezdu, konaném koncem října v Pardubicích, se zamýšleli i nad otázkou, jak vrátit KDU-ČSL do Poslanecké sněmovny.

Na konci října jsem se zúčastnil celostátního sjezdu Mladých křesťanských demokratů v Pardubicích a rád bych se podělil o myšlenky a dojmy, které se mě v jeho průběhu zvláště dotkly. Především, že Mladí křesťanští demokraté jsou občanským sdružením, jehož cílem je prosazování křesťanských a konzervativních hodnot ve veřejném životě. Na politické scéně sdružení sympatizuje s KDU-ČSL. Na sjezdu bylo patrné vnitřní rozdělení sdružení na ty, jejichž prioritou je hájení a prosazování křesťanských hodnot, a na ty, kteří jsou pro úzkou spolupráci a všemožnou podporu lidové strany, ať už tato křesťanské hodnoty do důsledku hájí, či nikoli.

Přednášející různých odborných specializací a přítomní zástupci strany samotné se shodli, že květnové fiasko lidové strany v parlamentních volbách bylo připraveno dlouhodobým vývojem KDU-ČSL. V zájmu křížového získání liberálně-sekulárních voličů ve městech byla morálně závazná, z křesťanství přímo pramenící témata upozadována. Snaha lidové strany zalíbit se těm, jimž se zalíbit nemohla, vyvolala znechucení a odpor u těch, kteří ji obvykle podporovali. Část mladých křesťanských demokratů vidí řešení této krizové situace v ještě intenzivnější podpoře lidové strany („semknutí se“), zatímco ti konzervativnější vidí jedinou naději pro tento politický subjekt v návratu ke křesťanským hodnotám a jejich věrohodnému prosazování („vyhranění se“).

Po mém soudu lze s čistým svědomím říci, že klíčová otázka dalšího směřování Mladých křesťanských demokratů zní: „Jak udržet křesťanské hodnoty v naší domácí politice?“, nikoli: „Jak za-

Sandro Botticelli: Alegorie věrnosti
Foto: www.awesome-art.biz

jistit přežití KDU-ČSL? Na sjezdu v Pardubicích vícekrát nastolená otázka loajality mladých vůči straně musí vycházet z jejího ideového zaměření. Je dobře známo, že poslanci lidové strany se v hájení křesťanských hodnot ukázali v posledních letech značně nečitelnými.

Mohlo by se zdát, že to, co může „křesťanskou“ stranu na českém politickém kolbišti zachránit, nejsou nepopulární morální témata, ale kvalitní a dostatečně akcentovaný ekonomický program. Není sporu o tom, že ekonomická část programu je důležitá, v případě křesťanské strany ovšem nemůže být prioritní. Opravdovou shodu, a ono požadované „semknutí se“, může české křesťanské politice přinést jediné „vyhranění se“. Jeho obsah byl na sjezdu vymezen velmi

konkrétně: 1) ochrana manželství a rodiny, 2) důstojnost lidského života od početí do přirozené smrti, 3) náboženská svoboda. Stojí za zdůraznění, že tato témata se shodují s tím, nač ve svých encyklikách a veřejných vystoupeních často upozorňuje Svatý otec Benedikt XVI. Hrozbou pro náboženskou svobodu, která je v demokratických společnostech standardní ústavní zásadou, je současná, ad absurdum směřující antidiskriminační legislativa.

K výše řečenému je třeba dodat, že ideová věrnost křesťanským hodnotám, jakkoli se může jevit pro lidovou stranu z reálně politického hlediska nevýhodná, má v první řadě stát na vědomí výlučnosti těchto zásad. Křesťanské hodnoty totiž ze své podstaty nemohou vyvanout, což se naopak dá očekávat u programů dalších řekněme hodnotově orientovaných stran (ekologismus Zelených apod.). Klíčovým výsledkem celostátního setkání mladých křesťanských demokratů se stal dokument „Šest programových bodů, jak vrátit KDU-ČSL do Poslanecké sněmovny“. Jeho zkrácenou verzi najdete v tomto čísle na straně 13 dole.

Lukáš Snopek

Mgr. Lukáš Snopek,
historik a historik umění.
Pracuje v Regionálním
muzeu Mělník.

Ideová věrnost křesťanským hodnotám má v první řadě stát na vědomí výlučnosti těchto zásad.

POUTNÍCI SI ZAZPÍVALI Z PLNÝCH PLIC

Rozhovor s Jiřím Kubem o liturgii na Národní pouti do Říma

Ve dnech 9.–11. listopadu 2010 se třináct set poutníků z celé České republiky účastnilo Národní pouti do Říma na poděkování Svatému otci za jeho návštěvu České republiky v září minulého roku. Hudebně-liturgický program pouti zajišťovala poutní schola, sestavená z dobrovolníků z řad chrámových hudebníků Čech a Moravy. Jednoho z členů a organizátorů scholy, Jiřího Kuba, jsme požádali o rozhovor.

Jaká byla vaše role při přípravě liturgie na národní pouti?

Moje role při přípravě národní pouti byla rozsáhlá, mnohostranná a nezajímavá. Měl jsem na starosti zajištění materiální od not pro scholu, přes minerálky na zkoušku až po sazbu, vytištění a dopravu brožury. Vše vykorespondovat, připravit, objednat, proplatit. Ve schole jsem zpíval bas a zároveň působil jako moudrý stařec, kterého je možno, cítili někdo potřebu, zeptat se na názor.

Podle ohlasů na zpěv při Národní pouti se vystoupení Scholy Romany povedlo. Máte představu proč?

Pokud se nemáme pokydat sebechválou hned na začátku, tak hlavní zásluha patří Duchu Svatému. Víte, když mailem oslovíte stovky zpěváků s tím, že potřebujete 24 lidí a přihlásí se 6 prvotřídních so-

muláře, 6 prvotřídních altů, 6 prvotřídních tenorů a 6 prvotřídních basů, není to samo sebou ani dílo náhody. Tedy úspěch vidím kromě takto unikátně sestaveného sboru v poctivé práci a dlouholetých hudebně-liturgických zkušenostech těch, kdo připravovali repertoár a vedli nácvik.

Jaké problémy jste museli při přípravě poutní liturgie řešit; o co jste usilovali a čemu jste se naopak snažili vyhnout?

Existoval jeden zapeklitý problém – co má být první, zda vejce nebo slepice. Program bylo nutno sestavit na míru liturgii i sboru, a přitom zpěváky bylo nutno oslovit již s hotovým programem, protože **co** se zpívá je pro lákání dobrovolníků minimálně stejně důležité, jako **komu** a **kde** se to zpívá. Navíc od doby, kdy byly upřesněny hlavní celebranti a mešní for-

muláře, byl do odjezdu pouhý jeden měsíc. Vyhnout jsme se snažili hlavně vaření stokrát dobrého dortu pejska a kočičky, což se do velké míry podařilo a jednotlivé liturgie měly svůj styl.

Pro tři dny poutě jste připravili trojí repertoár odlišného typu. Nemáte však pocit, že při tom přišli trochu zkrátka naši mladí?

Hmm. Víte, věkový průměr scholy byl 33 let. To bylo výrazně méně než věkový průměr ostatních poutníků. První liturgii u Santa Maria Maggiore zajišťovali olomoučtí bohoslovci. Takže ve věku ten problém opravdu nevidím. Takže patrně myslíte rytmické scholy. Nijak jsme se nesnažili rytmickou hudbu vyšachovat. Z této strany prostě žádná nabídka organizátorům pouti nepřišla, z naší strany přišla a byla přijata. Tak to bylo prostě.

Jak byla přijata latinská liturgie v lateránské bazilice? Nebylo to pro naše věřící příliš náročné?

V Lateránu jsme po poutnících nepožadovali nic, co by nebylo v Jednotném kancionálu. Zejména tedy *Missu de Angelis*, *Pater noster* a *Salve Regina*. Kromě toho, na čtyřech místech české mešní písně. Připadá mi, že *Pater noster* a *Salve Regina* si poutníci zazpívali opravdu z plných plic a k ordinariu se slyšitelně připojovali. Všechny texty, noty a překlady byly v poutní brožurě. Pokud bylo pro někoho příliš náročné si ji přinést a otevřít, s tím už nic nenaděláme. Velmi příjemně mě překvapil a cappella zpěv lidu při *Angelus Domini* v bazilice Santa Croce. Tedy, myslím, že většinu poutníků jsme při sestavování liturgie nepřecenili, ale naopak docenili.

Schola Romana. Foto: www.sdh.cz

Na studijním dnu o liturgické hudbě konstatoval biskup Radkowský naléhavou potřebu obnovy liturgické hudby. Existuje nějaké poučení, které si lze v tomto směru vzít z úspěchu liturgické přípravy národní poutě, a to jak s ohledem na podobně významné příležitosti v budoucnosti, tak pro naši českou liturgickou praxi vůbec?

Domnívám se, že to, co měl otec biskup na mysli, nebyla obnova liturgické hudby podobně jako třeba obnova liturgie po II. vatikánském koncilu, ale skutečnost, že bez nových skladeb se v liturgii neobejdeme. Napsat hudbu tak, aby to bylo liturgické, umožňovalo aktivní účast lidu, a přitom to nebylo plytké a trapné, se nám moc nedaří. Klíčová je otázka vhodných textů, které nejsou. Zastoupení soudobých autorů (Eben, Hrdlička, Macek, Pololáník), i když starší generace, nebylo ostatně na pouti nevýznamné. Nicméně výzva k nové pragmatické tvorbě slušné umělecké úrovně je opravdu aktuální.

Na pouti se jistě nepodařilo úplně všechno. Prozradíte, kde ještě vidíte případné rezervy?

Jedno poučení je možno učinit. Při liturgii tak složitá a komplexní je nutno buď vše detailně dohodnout předem a pak se dohody striktně držet, nebo naopak rozdělit – tohle si zajistíte vy a tohle zase my, a pak se toho rozdělení opět striktně držet. Výsledky improvizované spolupráce lidí přívyklých různým liturgicko-hudebním tradicím pak mohou působit jistou nevolí. Ne vždy to dopadne tak roztomile a souladně, jako když Morava a Čechy zpívaly dohromady „Bože, chválíme tebe“, jedni po česku (podle Jednotného kancionálu v třídobém rytmu), a druhí po moravsku v rytmu dvoudobém a s géčkem ve čtvrtém taktu. Některé organizační záležitosti by šly udělat pro zpěváky příhodněji a pohodlněji, ale to nemělo na výsledný výkon vliv. No a pak ještě ty mikrofony, zvukotech-

nika a varhany v římských bazilikách! Kromě sv. Petra snad ani nebyly hodny svého jména.

A veselá příhoda z natáčení na závěr?

Žijeme ve věku digitální komunikace. Jeden ze zpěváků dostal během generální audience z domova tuto SMS:

Foto: www.sdh.cz

Otázky kladl Lukáš Novák.

Z dokumentu „Šest programových bodů, jak vrátit KDU-ČSL do Poslanecké sněmovny“ (k článku na str. 11)

1. Podpora tradiční rodiny

Nechceme podporovat sociálně nepřizpůsobivé rodiny, ale pouze ty, které děti řádně vychovávají. Podpořit rodinnou péči o děti jako alternativu školek a jeslí. Nedělat nové dávky, ale podpořit ty rodiny, jejichž živitelé pracují. Jakékoliv formy rodinného uspořádání, ve kterém by figurovali dvě matky, dva otcové apod., jsou pro nás nepřijatelné. Omezit prakticky diskriminující rodinu (např. fakt, že nesezdané páry mohou získat dvě hypotéky, rodina jen jednu) a změnit nespravedlivý daňový systém, kdy nepřímé daně dopadají zcela disproporčně na rodiny s dětmi.

2. Podpora tradičního školství zaměřeného na kvalitu (včetně církevního a domácího školství)

Je nutno bojovat proti stoupající dětské agresivitě umožňované celkovým poklesem důvěry v autority, k čemuž stát přispívá omezením autority učitelů, odklonem od tradičních forem výuky k tzv. získávání kompetencí, směřováním výuky k nejrůznějším genderově korektním vyučováním atd. Škola nemá dětem vnucovat módní ideologie multikulturalismu a tzv. genderové rovnosti. Požaduje-

me zavedení povinné etické výchovy dětem základních škol.

3. Jednoznačný a zřetelný boj proti eutanazii, potratům, registrovanému partnerství a adopcím dětí homosexuálními páry

Toto téma je pro část veřejnosti zcela nepřijatelné, nicméně je důležité přitáhnout právě tu část voličů, pro které toto téma důležité je. Je nutno je otevřít citlivě, tj. poukazovat na negativní dopady potratu na psychiku žen, na zkušenosti těhotných, které jsou nuceny ke genetickým testům a v případě byt jen trochu nepříznivých výsledků k potratu. Nabídnout jednoznačnou pozitivní alternativu v hospicové péči, která zatím nemá zajištěno financování z veřejných prostředků.

4. Tvrdý boj proti kriminalitě a drogám včetně marihuany

Exploze drobné kriminality po roce 1989 přináší také značný pokles důvěry mezi lidmi. Převážná část drobné kriminality je páchána drogově závislými. Situace, kdy policie odmítá řešit škodu do 50 tisíc Kč, má velmi špatný vliv na důvěru občanů ve stát. Existuje řada mladých lidí, kteří vsudypřítomně

vnucování marihuany jako životního stylu odsuzují, a ti nemají nikde zastání.

5. Boj proti masové imigraci a radikálnímu islámu

Demografickou krizi nelze řešit masovou imigrací. Bez ohledu na možné nařčení z rasismu je třeba jasně varovat před jejími důsledky (které vidíme v západní Evropě) a upozorňovat na limitovanou absorpční schopnost ČR a na nutnost integrace zde žijících cizinců. Odvážně, leč korektně upozorňovat na nebezpečí radikálního islámu. Toto zatím okrajové téma zákonitě získá na důležitosti se stoupající imigrací muslimů do ČR.

6. Účinný boj proti ekonomické krizi

V době ekonomické krize je potřebné důsledně hájit a dále rozpracovávat sociálně-tržní koncept hospodářství a podpořit nutné ekonomické reformy, zaměřené zejména na snižování státního dluhu. Nicméně je nezbytné bránit dopadu reforem především na vícečetné rodiny a hájit cestu úspor, nikoliv zvyšování přímých a nepřímých daní.

Z Usnesení Celostátního sjezdu MKD
www.mladikd.cz

HOMEOPATIE – OPRAVDU PŘÍRODNÍ MEDICÍNA?

Homeopatie se stala velmi populární a rozšířenou metodou. Z jakých principů vychází a lze ji bez rizika používat?

Jednou z nejvíce rozšířených metod tzv. alternativní či nekonvenční medicíny je homeopatie. Tato metoda je často prezentována jako jemná, šetrná a nezatěžující organismus. Často je také řazena mezi přírodní medicínu. Ale je tato metoda skutečně přírodní? Proč mít vůbec nějaké výhrady vůči této léčebné metodě?

Pochybné principy

Především homeopatie vychází z principů, které jsou obtížně slučitelné s poznatky lékařské vědy. Zatímco v běžné lékařské praxi se používá lék, který působí *proti* příznakům dané choroby, u homeopatie je používán prostředek, který působí u zdravého člověka *stejně* příznaky jako nemoc. Slovo „homoios“ z řečtiny znamená „podobně“, „stejně“. Homeopatie znamená tedy léčení podobného podobným. Protože by taková léčba v normální koncentraci účinné látky nutně spíše škodila než pomáhala (např. léčení teploty látkou, která teplotu zvyšuje), je nutné účinnou látku naředit.

Rituální charakter

V přípravě homeopatického léku však nejde o prosté ředění, nýbrž o ředění, které má *rituální* charakter. Pokud chceme naředit roztok v poměru 1:1000, můžeme to provést jednoduše tak, že jeden díl účinné látky naředíme ihned s 999 díly rozpouštědla, např. vody. Příprava homeopatického léku v ředění 1:1000 však probíhá jinak – *stupňovitým* způsobem. Východí látka se nejprve naředí v poměru 1:10, naředěný roztok se pak ředí opět v poměru 1:10 a pak se opakuje ředění v poměru 1:10 ještě jednou. Tomuto ředění se říká D3, tzn. že ředění 1:10 bylo provedeno třikrát za sebou. Navíc při každém ředění má být roztok pořádně protřepáván.

K čemu má sloužit tento podivný rituál? Podle Samuela Hahnemanna, za-

kladatele homeopatie, má při procesu ředění a protřepávání vstupovat do roztoku nějaká energie, kterou sám zakladatel této metody nazýval životní energií. Takže čím vícekrát bylo ředění a protřepávání provedeno, tím více má být v roztoku nahromaděno energie. Tomuto procesu se říká *potenciace léku*. Čím je tedy větší ředění původní látky, tím má být údajně větší účinnost homeopatického léku. Největší účinnosti je tak údajně dosaženo ředěními, kde už není přítomna žádná účinná látka, tj. ředění D23 a více. Údajně zde má působit energie (či podle tvrzení některých homeopatů informace), a nikoli hmota.

V původním pojetí měla do roztoku vstupovat energie, kterou tam měl předávat sám léčitel. Dnes se u hromadně vyráběných přípravků ředění provádí strojově, takže přímý kontakt léku s léčitelem odpadá, ale samotný rituál zůstává zachován.

Neprokázaná účinnost

Přes různá prohlášení o účinnosti homeopatie zůstává holým faktem, že nebyla prokázána její *účinnost* při zkoumání stejnými postupy jako u běžných léků. Účinnost léků, které jsou používány v současné medicíně, je zkoumána v tzv. zaslepených studiích, aby se „odfiltroval“ účinek sugesce, který je spojen s podáním každého léku. Pokud by léky nebyly takto zkoumány, mohlo by se stát, že bychom léčili přípravky, jejichž účinnost nepřekračuje vliv sugesce (tzv. placebo efekt), anebo budou škodit namísto toho, aby pomáhaly. U homeopatických léků žádné takové studie neexistují, protože při zkoumání těchto přípravků stejnými metodami jako u běžných léků jejich účinnost prostě nebyla opakovatelným a prokazatelným způsobem zjištěna. Vždy se najdou sice anekdotární sdělení o úspěších, ale opakovatelnost těchto „úspěchů“ jinde a za jiných

okolností není přítomna. V jednom populárním článku nedávno publikovaném v našem tisku se píše, že na dětské klinice v Mnichově léčí běžně homeopatií novorozeneckou žloutenku, dětské úrazy, pooperační šok, závislost na drogách aj. V době internetu není problém takové informace ověřit. Po zadání jména uvedených lékařů do vědeckých databází nenajdete žádná konkrétní čísla o výsledcích takových léčebných postupů. Jsou to pouze sdělení typu „svědectví“, že to někomu pomohlo. Kolika lidem to však *nepomohlo* (aby bylo možné vyhodnotit skutečnou účinnost léku), se nikde nedozvíte.

Intuitivní volba medikace

Dalším holým faktem zůstává skutečnost, že *neexistuje jediná* konkrétní *nemoc*, kterou by bylo možné určitým homeopatickým prostředkem skutečně vyléčit, jak to vidíme u běžných léků. Při léčbě angíny můžeme mít velkou jistotu úspěchu, když použijeme antibiotikum penicilin. Při léčbě žilní trombózy můžeme s velkou pravděpodobností očekávat úspěch, když použijeme lék na „ředění krve“ warfarin atd. U homeopatické léčby takové principy neplatí. Léčba homeopatií je vždy individualizována podle tzv. konstituce nemocného, tzn. určitého typu osobnosti člověka, která však není zjišťována nějakými objektivními testy, nýbrž podle intuice léčitele. Jinými slovy, u každého pacienta bude stejný problém léčen individuálně, a to podle intuitivního hodnocení léčitele. Individualizovaný přístup k člověku je v medicíně velmi žádoucí, ale homeopatická konstituční léčba nemá nic společného s rozumným individualizovaným přístupem.

Okultní věda

V současné době také neexistuje žádný model, který by vysvětloval *účinek* ho-

Pokračování na str. 15 dole

Jak to vidí Petr Piřha

Panika před křesťanstvím

Nejzávažnějším důvodem opravdu panického strachu z křesťanství je obava z bolesti a zásadní nechuť k oběti. Současná evropská společnost pozvedla prapory svobody a chce zlomit veškerá její omezení.

Lidé se občas ptají, proč se Evropa pevně neopře o křesťanství. Je i není to s podivem. S podivem je to proto, že křesťanství je nejvýznamnější identifikační rys Evropy a zároveň něco, co svými principy Evropu vsutku spojuje a dokonce propustuje.

Silná nechuť k tomu, aby se křesťanské principy staly základními kameny budoucí Evropy nebo alespoň byly mezi ně počítány, má několik příčin. Každou z nich je možné dobře pochopit. Nevyjmenuji všechny a nebudu je řadit podle důležitosti. V současné době je panická hrůza z křesťanství dána strachem z narůstajícího terorismu, proti němuž se Evropa hájí daleko opatrněji než USA. Tento terorismus má silnou náboženskou ideologii. Jak upozorňují islámští teologové, je tato ideologie zneužitím a nepochopením podstaty islámu. Nicméně i Evropa je konfrontována se silnými a ničivými útoky, v jejichž motivaci je ná-

boženský fanatismus. Moderní, vzdělaná, moudrá, ale také stařecky nerozhodná Evropa si to nechce přiznat. Při útoku moderně vybavených skupin, jejichž myšlení utkvělo ve středověku, staví se k nim neadekvátně jako ke stejně myslícímu a jednajícímu protihráči. Evropa si je vědoma, že křesťanská sebeidentifikace má své kořeny právě v opozici proti arabskému, resp. muslimskému světu. Ví z nedávna, že na předělech obou oblastí lze lehce probudit tradiční nenávisť, živěnou po staletí krvavými ukrutnostmi z obou stran. Válka v bývalé Jugoslávii je varovná. Evropa se proto chce vyhnout něčemu tak nedůstojnému a středověkému, jako je nábožensky motivovaná nebo ideologizovaná válka. Řešení vidí v tom, že se zřekne křesťanství a neváhá vystoupit proti křesťanským symbolům, aby snad nepodráždily dosud klidné muslimy, kteří zaplňují demografické vakuum Evropy. Stručně řečeno, Evropa

se bojí deklarovat, že je křesťanská, aby to nezbudilo nechuť islámského světa. Mně se to jeví nerozumné, protože fanatický islám se nebouří proti křesťanství, ale uzavírá se civilizačnímu pokroku. S trochou ironie lze říci, že velkým nebezpečím pro svět islámu není křesťanský kříž, ale dívčí džínové šortky.

Nejzávažnějším důvodem opravdu panického strachu z křesťanství je ovšem obava z bolesti a zásadní nechuť k oběti. Současná evropská společnost pozvedla prapory svobody a chce zlomit veškerá její omezení. Křesťanství, které by se jí v mnohém hodilo, je nepřijatelné, protože pracuje s obětí a žádá oběti. Kdyby bylo křesťanství bez oběti, tj. bez Kristovy smrti na kříži, bylo by skvělé. Jenže to je další kulatý čtverec.

*P. Prof. PhDr. Petr Piřha, CSc.
redakčně kráceno*

*vyšlo v „Výchova, naděje společnosti“,
nakl. Poustevník, 2006, ISBN 80-86610-18-7*

Pokračování ze str. 14

meopatie. Jeden z neznámějších homeopatů v naší zemi Dr. M. Rýc řekl k této otázce: „Jsem velice skeptický, co se týče účelnosti vynaložených peněz na dokazování účinků homeopatie... Není potřeba analyzovat hezký obrázek a popisovat chemicky, co tam je.“ Když byl dotázán, zda má sám pro sebe nějaké vysvětlení, jak to funguje, odpověděl: „Mám, ale je nepublikovatelné...“

Co si můžeme o takovém vysvětlení myslet? Snad nejvíce to, že homeopatie i po 200 letech od zformulování jejím zakladatelem Samuelem Hahnemannem zůstává i nadále okultní (tedy skrytou a tajemnou) vědou. Tato léčebná metoda nevychází z přírodovědeckých principů, ale ze starověkých a středověkých náboženských idejí – učení o léčbě podob-

Člověk by neměl vstupovat do oblasti, jež mu nepřísluší.

ného podobným, o potenciaci, o životní energii apod. Snad nejvíce bychom mohli homeopatii přirovnat k magickému rituálu, který využívá jakési energie nejasného původu. Toto ovšem nemá nic společného s přírodní medicínou, je to spíše medicína mimopřirozená, magická. Dnešní protagonisté homeopatie se snaží obléci tuto léčebnou metodu do pseudo-vědeckých šatů, aby maskovali její skutečný okultní a magický původ.

Křesťan a homeopatie

Pro křesťana je zde určité varování, aby nevstupoval do oblasti, která člověku ne-

přísluší. Bible magické praktiky odsuzuje, protože je to vstupní brána do oblasti Božího nepřitele. Věřící křesťan by se měl se svými problémy (tj. i s nemocí) obracet k Bohu, který se nám zjevil ve svém Synu Ježíši Kristu a který i dnes působí skrze moc Ducha Svatého. U všech ostatních „sil“ a „energií“ můžeme mít vážné pochybnosti, pokud jde o jejich skutečně božský původ.

Navíc, než sáhnete po homeopatickém léku, odpovězte si na jednu zásadní otázku: Chcete vydávat peníze za přípravky, které díky velikému ředění neobsahují (téměř) žádnou účinnou látku?

MUDr. Štěpán Rucki, CSc.

*Autor je primářem dětského oddělení
Nemocnice Třinec.
(Mezititulky redakce)*

Letem světem

Je tu jedna dobrá zpráva: **Bůh pronesl své věčné Slovo lidským způsobem!** Ujišťuje nás o tom hned v úvodu apoštolské exhortace *Verbum Domini*. Do vaší knihovny může kromě tohoto listu přibýt v listopadu i další bestseller. Tentokrát v podobě knihy s názvem *Světlo světa. Papež, Církev a znamení časů*. Sestavil ji německý novinář Peter Seewald a jde o vůbec první rozhovory s Josephem Ratzingerem jako papežem Benediktem XVI.

Ti, kteří více než knížkám propadli sociálním sítím, se v těchto dnech stali terčem ostré kritiky. Zaměstnavatelé připravují vnitřní směrnice, v nichž přístup na Facebook zakazují. Vycházejí z průzkumu, jež uvádí, že průměrný uživatel stráví zhruba 40 % pracovní doby zíráním do obrazovky v mimopracovních souvislostech. **Stále však nestíháme a máme toho tolik!** Dělalí to tak všichni? – „Jestliže se nevěřícím zdají naše životy ‚rozumné‘, není s námi něco v pořádku,“ řekl před pár dny kalifornský pastor Francis Chan.

„Nerozumní“ jsou ale zpravidla nepřijemně na očích: holandská novinářka Mariska Orbán de Haas čelí výhrůžkám smrti za to, že jisté poslankyni své země poslala otevřený dopis, v němž ji

vyzývá k přehodnocení pozitivního přístupu k potratům. „Nerozumná“ žurnalistka uvedla, že se nikdy nesetkala s takovou vlnou zuřivosti, dokud ve své práci nezačala otevřeně projevovat katolické postoje. „Jakmile napíšete něco o katolické víře, reakce je velmi silná.

Koláž: mimi

Slyšela jsem hovořit liberály o svobodě projevu, ale patrně se to nevztahuje na katolíky, uvedla. Snaha mít vše pod kontrolou a nastavit maximální dávku cenzury se ale mocným vymyká z rukou.

V Kanadě prošel do dalšího kola návrh antidiskriminačního zákona, který pamatuje na všechno. I na to, aby „mužští crossdresseři – travestité“ mohli chodit na dámské toalety. Je to hrozně kom-

plikované. Když mají všichni vyhovět všem, jsou z toho vážně samé potíže. Dotkly se i britského výrobce hraček. Matka, která své dcerce zakoupila sadu „Malá farma“, našla po sestavení hry prázdný chlívěk. Ozývalo se z něho chrochtání, ale **prasátko chybělo. Hádejte proč!** Výrobce maketu selete odstranil, aby předešel konfliktům s věřícími z muslimských či židovských komunit. Stále se však vyplatí usilovat o vládu selského rozumu: prasátko už je zase v chlívku, protože matka hračku reklamovala a výrobce musel jejím argumentům ustoupit.

Ano, jsou to často především matky, které pomáhají k lepšímu světu. Jedna Matka byla první. My ostatní se od Ní učíme. **Krásným příkladem přesného pochopení onoho prostého „ano“ se stala i rodina Sladkowských ze Zlína.** Rodiče a jejich Juliánka s Edwardsovým syndromem se stali středem pozornosti filmových diváků během premiéry dokumentu *Zachraňte Edwardse* režisérky Dagmar Smržové. Rozhodli se nezabít své počaté nemocné dítě s minimální šancí na přežití. Juliánka už má tři roky. Cytníkům to však nestačí, a ptají se: „Opravdu ‚tomu‘ chcete píchat náušnice?“

-zd-

28. 11. Ne	I. neděle adventní Iz 2,1–5, Žl 122, Řím 13,11–14, Mt 24,37–44	5. 12. Ne	2. neděle adventní Iz 11,1–10, Žl 72, Řím 15,4–9, Mt 3,1–12
29. 11. Po	sv. Saturnin, biskup a mučedník Iz 2,1–5 (Iz 4,2–6), Žl 122, Mt 8,5–11	6. 12. Po	sv. Mikuláš, biskup Iz 35,1–10, Žl 85, Lk 5,17–26
30. 11. Út	Svátek sv. Ondřeje, apoštola Řím 10,9–18, Žl 19, Mt 4,18–22	7. 12. Út	Památka sv. Ambrože, biskupa a učitele církve Iz 40,1–11, Žl 96, Mt 18,12–14
1. 12. St	sv. Edmund Kampián, kněz a mučedník Iz 25,6–10a, Žl 23, Mt 15,29–37	8. 12. St	Slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu Gn 3,9–15,20, Žl 98, Ef 1,3–6,11–12, Lk 1,26–38 (doporučený svátek)
2. 12. Čt	sv. Bibiána, panna a mučednice Iz 26,1–6, Žl 118, Mt 7,21,24–27	9. 12. Čt	sv. Jan Didak Cuauhtlatotzin Iz 41,13–20, Žl 145, Mt 11,11–15
3. 12. Pá	Památka sv. Františka Xaverského, kněze Iz 29,17–24, Žl 27, Mt 9,27–31	10. 12. Pá	sv. Julie a Eulálie Iz 48,17–19, Žl 1, Mt 11,16–19
4. 12. So	sv. Jan Damašský, kněz a učitel církve Iz 30,19–21,23–26, Žl 147, Mt 9,35 – 10,1,5–8	11. 12. So	sv. Damas I., papež Sir 48,1–4,9–11, Žl 80, Mt 17,10–13

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

